

RP, Türkiye ve her şey

HASAN BÜLENT
KAŞGARCİ

RP'nin kapatılmasıyla başlayan yeni dönem geriye dönük değerlendirmeleri de kapsayacak şekilde üç aşamada ele alınabilir.

1. İlk tartışma elbette doğrudan doğruya RP'ye dönüktür. Öyle görünüyor ki, RP bundan böyle kendi bünyesinde yer alan kanatlar tarafından ve bugüne dek partide sessiz kalmış kesimler tarafından ciddi sorgulamalara maruz kalacaktır. Bu irdemelerin yalnızca gelecekteki partiye ve onun liderliğine dönük olmaması umulur. Eğer o yaklaşım ideolojik bir tartışmanın ardına yerleştirilir ya da onun içinden türeyecek olursa bu İslami siyasette yeni bir evrenin başlangıcına da tekabül edecektir. Bütünüyle başka bir yazıda ele alınması gereken bu arayışın en önemli özelliği demokrasi/İslam kesişimidir. İslami siyaset anlayışının içsellik (endojen) ve kendiliğindenlik özelliğine sahip olup olmadığı bu tartışmayla açığa çıkacaktır. Bu tartışmanın önemli dayanaklarından bir başkası da, modern kavramıdır. Türkiye'deki İslami siyaset tabanının boyutları da bu gelişmelerden sonra ortaya çıkacaktır. Buna bakarak RP'nin önümüzdeki dönem yaşayacaklarının Türkiye siyaseti için bir laboratuvar olacağı ve birçok yapısal özelliğinin bu süreçte saptanacağı söylenebilir.

2. Çok önemli bir diğer husus, devlet / siyaset etkileşimidir. Eğer 28 Şubat 1997 tarihi başlangıç alınırsa Türkiye'de merkezin, yani devletin ne ölçüde güçlü olduğu ve bu gücünü nasıl kendisini korumak için kullandığı bir kez daha anlaşılabilir. İdeoloji / kurum kenetlenmesi yalnızca RP'yi kapatmakla kalmamış, Başsavcı'nın açıklamalarının gösterdiği gibi, sorunu bir parti sorunu olmaktan çıkararak bir ideoloji sorunu haline getirmiştir. Devlet, İslami motifli bir siyasete kesinlikle kapalı olduğunu da, kapalı kalacağını da açıkça ortaya koymuştur. İlginç olan merkez sağın görece suskunluğuna karşı merkez solun bu konuda 'şedit' bir tavır takınmasıdır. Adı sol siyasi çevrede çok iyi bilinen bir Anayasa profesörünün gazetesindeki köşe yazısında, 'Bu devlet farklıdır' diyerek mevcut durumu savunması (aynı kişinin Rusya'daki darbeyi ve Saddam'ın oğlunun futbolcuları tokatlayışını savunması da anımsanmaktadır) zihniyetin bir göstergesi olarak okunmalı ve bu manidar açıklamanın üstünde düşünülmalıdır.

Aynı şekilde Mesut Yılmaz'ın bir açıklaması da tüm zımni boyutları ve yan anlamlarıyla birlikte ele alınmalıdır. Yılmaz, "Erbakan askere karşı sivil cephe oluşturmaya çalışıyor" demektedir. Bu, yalnızca mevcut siyasal yapıda askerlerin pozisyonunu göstermesi nedeniyle önem kazanan bir açıklama değildir. Eğer gerçekten böyle bir talep varsa 'sivil bir siyasetçi' olarak buna ne cevap verdiğini kamuoyu mutlaka öğrenmelidir. Türkiye'de siyasetin ve siyasetçinin nerede durduğu ancak ondan sonra anlaşılabilir. Kısacası, RP'nin kapatılmasının demokrasi mi yoksa devlet eksenli bir çıkış mı olduğu ayrıca sorgulanması gerekir. Bu çerçevenin tartışılması gereken son noktasını Anayasa Mahkemesi'nin bu bağlamdaki konumu oluşturmaktadır.

Hukukçu olmayan üyeleriyle teşekkül özellikleri, ilk ve son mahkeme olması ve kararlarının murakabe edilememesiyle hukuksal yapısı hiç tartışılmamış bu yargı organı hiç değilse bu çerçeve içinde irdelenmelidir. Bundan da öte yeni bir tartışma Anayasa Mahkemesi'nin niteliğiyle ilgili başlatılmalıdır. Bu mahkemenin toplumu devlete karşı korumakla mı, yoksa devleti ve kurumlarını topluma karşı korumakla mı yükümlü olduğu, genel ama yoğun ve ayrıntılı bir tartışmayı gerektirmektedir.

3. Nihayet son nokta, yukarıda değinilen hususları ele alması beklenen siyasetin bu niteliğinden bütünüyle kopmuşluğudur. Eğer bir toplumda seçimin birinci partisi iki yıl sonra kapatılıp yok ediliyorsa, seçime hiç girmemiş bir parti iktidardaysa, Meclis'te en büyük grup başımsızlarınsa, parti kompozisyonları aradan geçen süreçte izlenemeyecek değişimler göstermişse o siyasi sistemin ve kurumların Türkiye'yi taşıdığı da, temsil ettiği de söylenemez. Siyaset sonunda bir toplum kurma projesinin aracı olduğu kadar da onun yönetilme olanak ve yöntemidir. Tersinden düşünerek, siyasetten kopmuş ve onunla belirlenmeyen bir toplumun varlığından söz etmek olanaksızdır denilebilir. Hiç değilse o toplumun modern dışı olduğu bellidir. Dolayısıyla, RP'nin kapatılması süreci ve onun sonuçları toplum - siyaset, devlet - siyaset ilişkisinin kopuşuna denk gelen, tek kelimeyle 'vahim' bir gelişmedir. Vahamet, tükenmiş bir olgunun kendisini üretme ve yenileme olanağına sahip bulunmayışıdır. Siyaseti bitirmiş ve siyaseten bitmiş bir Türkiye'nin nerede bulunduğunu sormanın zamanı galiba gelmiştir.

e - mail: kaşgarcı@sabanciuniv.edu.tr